

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 19/2019-66

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. septembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) prerokoval ústavné sťažnosti obchodnej spoločnosti STAVMAT STAVEBNINY, s. r. o., Pezinská 56, Malacky, zastúpenej Advokátskou kanceláriou KONCOVÁ & PARTNERS, s. r. o., Legionárska 7158/5, Trenčín, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Barbora Koncová, ktorými namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 27 Up 451/2018 z 9. novembra 2018 (vedenej pod sp. zn. Rvp 2482/2018) a uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 10 Up 275/2018 z 20. novembra 2018 (pôvodne vedenej pod sp. zn. Rvp 2486/2018), a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti STAVMAT STAVEBNINY, s. r. o., podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 27 Up 451/2018 z 9. novembra 2018 a uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 10 Up 275/2018 z 20. novembra 2018 p o r u š e n é b o l i .

2. Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 27 Up 451/2018 z 9. novembra 2018 a uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 10 Up 275/2018 z 20. novembra 2018 zrušuje a veci vracia na ďalšie konanie Okresnému súdu Banská Bystrica.

3. Okresný súd Banská Bystrica je povinný uhradiť obchodnej spoločnosti STAVMAT STAVEBNINY, s. r. o., trovy konania v sume 535,40 € (slovom päťstotridsaťpäť eur a štyridsať centov) na účet jej právnej zástupkyne Advokátskej kancelárie KONCOVÁ & PARTNERS, s. r. o., Legionárska 7158/5, Trenčín, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti ústavným sťažnostiam nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 13. decembra 2018 doručené ústavné sťažnosti obchodnej spoločnosti STAVMAT STAVEBNINY, s. r. o., Pezinská 56, Malacky (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej Advokátskou kanceláriou KONCOVÁ & PARTNERS, s. r. o., Legionárska 7158/5, Trenčín, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Barbora Koncová, ktorými namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 27 Up 451/2018 z 9. novembra 2018 [vedenej pod sp. zn. Rvp 2482/2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie z 9. novembra 2018“)] a uznesením okresného súdu sp. zn. 10 Up 275/2018 z 20. novembra 2018 [pôvodne vedenej pod sp. zn. Rvp 2486/2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie z 20. novembra 2018“)].

2. Zo sťažností a z pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľka bola v procesnom postavení žalobkyne účastníčkou konaní vedených okresným súdom o vymoženie

pohľadávky v sume 38 617,45 € (napadnuté uznesenie z 9. novembra 2018) a v sume 10 397,96 € (napadnuté uznesenie z 20. novembra 2018) z titulu kúpnej zmluvy, ktorej súčasťou bola rozhodcovská doložka zakladajúca v prípade sporov právomoc Stáleho rozhodcovského súdu Tribunál zriadeného záujmovým združením právnických osôb Tribunál (ďalej len „rozhodcovský súd“).

3. Uzneseniami sp. zn. 27 Up 451/2018 z 13. septembra 2018 a sp. zn. 10 Up 275/2018 zo 4. októbra 2018 vydanými vyšším súdnym úradníkom bolo konanie zastavené s poukazom na námietku žalovaného, ktorý ako prvý procesný úkon namietal právomoc rozhodcovského súdu. Proti uzneseniam vyššieho súdneho úradníka podala sťažovateľka sťažnosti, o ktorých rozhodol sudca okresného súdu napadnutými uzneseniami z 9. novembra 2018 a 20. novembra 2018 tak, že sťažnosti sťažovateľky zamietol a žalovaným náhradu trov konania nepriznal.

4. Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy s odôvodnením, že došlo k odmietnutiu spravodlivosti zo strany okresného súdu, keďže rozhodcovský súd už v čase podania žalôb nebol oprávnený rozhodovať spory, a preto jeho právomoc nemôže brániť právomoci všeobecného súdu. K tomu uvádza:

«... Stály rozhodcovský súd Tribunál je subjektom, ktorý už nevykonáva činnosť rozhodcovského súdu, čo je zrejmé aj z Obchodného registra, kde je spoločnosť označená s dodatkom „v likvidácii“, pričom táto mala byť skončená dňa 15. 10. 2018. Zo zoznamu rozhodcovských súdov je ďalej zrejmé, že predmetný rozhodcovský súd je v tomto registri vedený pod č. 164, v obchodnom vestníku OV 55/2015, kde stále figuruje, avšak s informáciou, že zriaďovateľ tohto stáleho rozhodcovského súdu nespĺňa podmienky podľa zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení zákona č. 125/2016 Z. z. účinného od 01. 01. 2017.

Skutočnosť, že Stály rozhodcovský súd Tribunál stále figuruje v zozname rozhodcovských súdov však automaticky neznamena, že tento subjekt stále vykonáva svoju činnosť. V zmysle § 54c ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. je zriaďovateľ povinný zrušiť stály rozhodcovský súd do troch mesiacov odo dňa, keď podľa tohto zákona nebude môcť uskutočňovať rozhodcovské konania a vydávať rozhodcovské rozhodnutia...

V konaní vedenom Okresným súdom Banská Bystrica... však súd túto skutočnosť odignoroval, resp. len stroho konštatoval, že „Stály rozhodcovský súd Tribunál je stále aktívny, teda nezanikol a právnu subjektivitu nestratil...“.

Postupom Okresného súdu Banská Bystrica bolo absolútne znemožnené uplatnenie práva sťažovateľa na zaplatenie svojej pohľadávky, keďže tento súd vyslovil svoju neprávomoc avšak rozhodcovský súd, ktorý je uvedený v rozhodcovskej doložke v rámcovej zmluvy nie je spôsobilý na vydanie formálne a materiálne spôsobilého exekučného titulu. Predmetný rozhodcovský súd nie je v zmysle novely zákona o rozhodcovskom konaní oprávnený konať a rozhodovať akékoľvek spory. Rozhodcovská doložka je tak nulitná. Na túto skutočnosť musí príslušný všeobecný súd prihliadať...»

5. Sťažovateľka na základe citovanej sťažnostnej argumentácie žiada, aby ústavný súd nálezom rozhodol o sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 2482/2018 takto:

„1. Základné právo spoločnosti STAVMAT STAVEBNINY, s. r. o... na súdnu a inú ochranu v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky nezákonným Uznesením Okresného súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Up/451/2018 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Banská Bystrica sa prikazuje, aby Uznesenie o zastavení konania zrušil a vo veci ďalej konal.

3. Spoločnosti STAVMAT STAVEBNINY... priznáva finančné zadosťučinenie v sume vo výške 1 500,00 Eur (slovom jedentisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Banská Bystrica povinný Spoločnosti STAVMAT STAVEBNINY, s. r. o. vyplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (nálezu).

4. Spoločnosti STAVMAT STAVEBNINY, s. r. o... priznáva náhradu trov konania a právneho zastúpenia v sume vo výške 1205,14 EUR vrátane DPH...“, a

o sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 2486/2018 takto:

„1. Základné právo spoločnosti STAVMAT STAVEBNINY, s. r. o... na súdnu a inú ochranu v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky nezákonným Uznesením Okresného súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Up/275/2018 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Banská Bystrica sa prikazuje, aby Uznesenie o zastavení konania zrušil a vo veci ďalej konal.

3. Spoločnosti STAVMAT STAVEBNINY, s. r. o... priznáva finančné zadostučinenie v sume vo výške 1 500,00 Eur (slovom jedentisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Banská Bystrica povinný Spoločnosti STAVMAT STAVEBNINY, s. r. o. vyplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (nálezu).

4. Spoločnosti STAVMAT STAVEBNINY, s. r. o... priznáva náhradu trov konania a právneho zastúpenia v sume vo výške 711,24 EUR vrátane DPH...“

6. Podaniami doručenými ústavnému súdu 19. decembra 2018 sťažovateľka doplnila svoje ústavné sťažnosti o namietané porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami okresného súdu z totožných dôvodov ako porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a upravila petity svojich sťažností aj v 2. bode, ktoré znejú po oprave takto:

„Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica o zastavení exekučného konania sp. zn. 27 Up/451/2018 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica o zastavení exekučného konania sp. zn. 10Up/275/2018 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.“

7. Ústavný súd uznesením sp. zn. PLs. ÚS 1/2019 zo 16. januára 2019 rozhodol o spojení vecí vedených pred ním pod sp. zn. Rvp 2482/2018 a sp. zn. Rvp 2486/2018 z dôvodu hospodárnosti konania, keďže ide o veci totožné z hľadiska skutkového a právneho stavu, ako aj z hľadiska účastníkov konania pred ústavným súdom.

8. Uznesením ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 19/2019 zo 17. januára 2019 boli sťažnosti sťažovateľky prijaté na ďalšie konanie.

9. Po prijatí sťažností na ďalšie konanie sa k nim z podnetu ústavného súdu vyjadrili zúčastnené osoby, ktoré v konaní pred okresným súdom vystupovali v procesnom postavení žalovaných – vo veci pôvodne vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 2482/2018 sú to obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], ktorí sa vyjadrili spoločným podaním z 30. mája 2019, a vo veci pôvodne vedenej pod sp. zn. Rvp 2486/2018 obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ],

██████████, podaním zo 6. júna 2019 a ██████████, podaním zo 7. júna 2019.

10. V spoločnom vyjadrení ██████████ a ██████████ z 30. mája 2019 zúčastnené osoby uviedli, že považujú ústavnú sťažnosť v celom rozsahu za nedôvodnú a navrhujú nevyhovieť jej s poukazom na správny a zákonný postup okresného súdu na základe rozhodcovskej doložky uvedenej v rámcovej zmluve z 13. apríla 2015. Rozhodcovský súd mal právomoc vo veci pohľadávky sťažovateľky konať, pretože nebol zrušený a v zozname vedenom Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky je naďalej vedený pod č. 164 ako aktívny rozhodcovský súd. Poukazujú na to, že túto skutočnosť sťažovateľka nenamietala v konaní o sťažnosti pred okresným súdom.

11. V obsahovo totožných vyjadreniach obchodnej spoločnosti ██████████ a ██████████ sa v podstatnom uvádza, že sťažovateľka takúto námietku v konaní o sťažnosti pred okresným súdom nevzniesla, len všeobecne poukázala na to, že rozhodcovský súd zanikol, teda stratil procesnú subjektivitu ešte pred vznikom sporu. Zúčastnené osoby ďalej argumentujú, že zriaďovateľom rozhodcovského súdu je záujmové združenie právnických osôb, ktoré nezaniklo, ako to sťažovateľka tvrdí. Namietajú tiež, že v Registri stálych rozhodcovských súdov vedenom Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky žiadna poznámka o nesplnení podmienok pre zriaďovateľa nie je evidovaná. Podľa názoru zúčastnených osôb § 54c ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov nemá za následok automatickú stratu právomoci rozhodcovského súdu. Zároveň namietajú retroaktivitu tohto ustanovenia a zásah do legitímnych očakávaní osôb, ktoré na základe zmluvnej slobody uzavreli rozhodcovskú doložku pred nadobudnutím účinnosti tohto ustanovenia. Ani prípadný zánik konkrétneho právneho subjektu – rozhodcovského súdu nie je podľa ich názoru dôvodom na zánik právomoci rozhodcovského súdu, pretože určenie konkrétneho jednotlivého rozhodcovského súdu nie je podstatnou náležitosťou rozhodcovskej doložky.

12. Predseda okresného súdu sa k sťažnosti vyjadril listom z 21. mája 2019 sp. zn. Spr 4009/2019, v ktorom vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania

ústavného súdu a k meritu uviedol, že sa v plnom rozsahu pridrižiava odôvodnenia napadnutých uznesení a ústavnú sťažnosť vyhodnotil ako nedôvodnú.

13. Právna zástupkyňa sťažovateľky podaním z 11. júla 2019 ústavnému súdu oznámila, že netrvá na ústnom pojednávaní, a k vyjadreniam zúčastnených osôb v podstatnom uviedla, že ňou tvrdené skutočnosti v konaní pred okresným súdom vyplývajú z verejne dostupných zoznamov a z vlastnej činnosti okresného súdu, ako aj z právnych predpisov, a preto boli okresnému súdu známe. Sťažovateľka ďalej uviedla, že otázka neaktívnosti rozhodcovského súdu je dostatočne zrejmá z verejných zoznamov, preto ju nie je potrebné riešiť v ďalšom súdnom konaní a na svojich sťažnostiach zotrvala v celom rozsahu.

14. Vzhľadom na oznámenia predsedu okresného súdu a právnej zástupkyne sťažovateľky, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

15. Z údajov verejne dostupného Registra stálych rozhodcovských súdov vedeného Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky vyplýva, že pod poradovým číslom 164 je ako aktívny vedený Stály rozhodcovský súd Tribunál, ktorého zriaďovateľom bolo záujmové združenie právnických osôb Tribunál, IČO 45 745 854. Z poznámky v evidencii vedenej k tomuto stálemu rozhodcovskému súdu vyplýva:

„Členmi zriaďovateľa sa stali:

1. pôvodný zriaďovateľ: Tribunál, s.r.o., Nám. SNP 41, 960 01 Zvolen, IČO: 47 231 751, ktorý zriadil pôvodný stály rozhodcovský súd: Stály rozhodcovský súd Tribunál, Nám. SNP 41, 960 01 Zvolen (por. č. 91),

2. pôvodný zriaďovateľ: JUSECO s.r.o., Moskovská 23, 974 04 Banská Bystrica, IČO: 47 111 674, ktorý zriadil pôvodný stály rozhodcovský súd: JUSECO, Moskovská 23, 974 04 Banská Bystrica (por. č. 129) a

3. pôvodný zriaďovateľ: *Súdny dvor s.r.o., Nám. SNP 27, 960 01 Zvolen, IČO: 47 255 005, ktorý zriadil pôvodný stály rozhodcovský súd: Súdny dvor, Nám. SNP 27, 960 01 Zvolen (por. č. 149).*

Zriaďovateľ tohto stáleho rozhodcovského súdu nespĺňa podmienky podľa zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení zákona č. 125/2016 Z. z. účinného od 1. 1. 2017.“

16. Z Obchodného registra Slovenskej republiky vedeného Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky vyplýva:

- Tribunál, s. r. o., IČO 47 231 751, bol vymazaný z obchodného registra 16. októbra 2018 na základe rozhodnutia spoločníkov o zrušení obchodnej spoločnosti,
- Súdny dvor, s. r. o., IČO 47 255 005, bol vymazaný z obchodného registra 21. apríla 2018 na základe rozhodnutia spoločníkov o zrušení obchodnej spoločnosti,
- JUSECO, s. r. o., IČO 47 111 674, bol vymazaný z obchodného registra 31. decembra 2015 na základe rozhodnutia jediného spoločníka o zrušení obchodnej spoločnosti.

17. Vec bola doručená ústavnému súdu 13. decembra 2018 a bola pôvodne pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Oroszovi, ktorému 16. februára 2019 uplynulo funkčné obdobie sudcu ústavného súdu. V zmysle čl. X ods. 2 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh“) bola táto vec po 26. apríli 2019 v zmysle rozvrhu prerozdelená a náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi spravodajcovi Ľubošovi Szigetimu a v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu prejednaná a rozhodnutá v druhom senáte ústavného súdu v zložení Jana Laššáková (predsedníčka senátu), Peter Molnár a Ľuboš Szigeti.

II.

18. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

19. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon o ústavnom súde v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

20. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

21. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by vzhľadom na osobitné okolnosti mohla byť verejnosť konania na ujmu záujmom spravodlivosti.

22. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je účelom práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu viazaného procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu, vo veci konať a rozhodnúť (porov. II. ÚS 88/01). Všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Z tohto hľadiska musí všeobecný súd

pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania (obdobne napr. III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07). Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej).

23. Kritériom pre rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopreniu základných práv alebo slobôd (m. m. II. ÚS 193/06, II. ÚS 210/06, IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 358/08).

24. Podstatou sťažnostnej argumentácie sťažovateľky je námietka odmietnutia spravodlivosti v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia právomoci rozhodcovského súdu, ktorý podľa jej názoru už v čase podania žaloby okresnému súdu nebol oprávnený vo veci konať.

25. V relevantnej časti napadnutých uznesení sa k nedostatku právomoci okresného súdu zhodne uvádza:

„Žalobca v podanej sťažnosti namietal, že Stály rozhodcovský súd Tribunál zriadený záujmovým združením právnických osôb Tribunál, IČO: 45 745 854, nemá právomoc konať vo veci, keďže zanikol, čím stratil právnu subjektivitu. Článok V bod 8 Rámcovej kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi stranami je tak neplatný, pričom nebol uzatvorený ani žiadny dodatok, ktorý by zakladal právomoc iného rozhodcovského súdu. Na konanie sú preto príslušné všeobecné súdy Slovenskej republiky. Súd má však zo stránky www.justice.gov.sk (kde je vedený zoznam rozhodcovských súdov, rozhodcovský súd pod č. 164), ako aj z údajov zverejnených v Obchodnom vestníku (OV 55/2015) preukázané, že Stály rozhodcovský súd Tribunál, zriadený záujmovým združením právnických osôb Tribunál, IČO: 45 745 854 (zriadenie rozhodcovského súdu bolo zverejnené v OV dňa 20.03.2015), je stále aktívny, teda nezanikol a právnu subjektivitu nestratil. Ak si teda strany v Rámcovej zmluve uzatvorenej dňa 13.04.2015 dohodli, že spory

vzniknuté medzi nimi bude rozhodovať Stály rozhodcovský súd Tribunál zriadený záujmovým združením právnických osôb Tribunál, IČO: 45 745 854, a pri prvom procesnom úkone žalovaní 1/ a 2/ vzniesli námietku neprávomocnosti Okresného súdu Banská Bystrica, právomoc konať o predmetnej veci má Stály rozhodcovský súd Tribunál zriadený záujmovým združením právnických osôb Tribunál, IČO: 45 745 854 (pod rovnakým názvom - Stály rozhodcovský súd Tribunál je síce v zozname rozhodcovských súdov zapísaný rozhodcovský súd, avšak tento je už neaktívny, pričom zriadený bol zriaďovateľom Tribunál, s.r.o., IČO 47 231 751 - pod č. 91).“

26. Podľa prechodného ustanovenia § 54c ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom od 1. januára 2017 stály rozhodcovský súd zriadený podľa doterajších predpisov, ktorého zriaďovateľ nespĺňa podmienky ustanovené týmto zákonom pre zriaďovateľa stáleho rozhodcovského súdu, nemôže po 31. decembri 2016 uskutočňovať rozhodcovské konania podľa tohto zákona a vydávať rozhodcovské rozhodnutia.

27. Podľa § 54c ods. 4 zákona o rozhodcovskom konaní zmluvné strany nie sú viazané rozhodcovskou zmluvou, ktorá zakladá právomoc stáleho rozhodcovského súdu, ktorého zriaďovateľ nespĺňa podmienky podľa právnych predpisov účinných od 1. januára 2017, ak do 31. decembra 2016 na jej základe nezačalo rozhodcovské konanie alebo ak rozhodcovské konanie bolo zastavené podľa odseku 2.

28. Podľa § 12 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní (s účinnosťou od 1. januára 2017) zriaďovateľom stáleho rozhodcovského súdu so sídlom na území Slovenskej republiky môže byť len národný športový zväz alebo komora zriadená zákonom. Právnická osoba je povinná na svoje náklady zriadiť a udržiavať stály rozhodcovský súd, ak to ustanovujú osobitné predpisy.

29. Z prílohy k sťažnosti, ktorou je informatívny výpis z 27. novembra 2018 z Registra stálych rozhodcovských súdov vedeného Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, ako aj zo zistení ústavného súdu zhodne vyplýva, že zriaďovateľ Stáleho rozhodcovského súdu Tribunál zapísaného pod poradovým č. 164 nespĺňa

podmienky podľa zákona o rozhodcovskom konaní účinného od 1. januára 2017 na to, aby mohol byť zriaďovateľom stáleho rozhodcovského súdu.

30. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že sporové strany napadnutého konania v čase podania návrhu na vydanie platobných rozkazov neboli viazané rozhodcovskou doložkou (§ 54c ods. 4 zákona o rozhodcovskom konaní) a Stály rozhodcovský súd Tribunál od 1. januára 2017 nedisponoval právomocou uskutočňovať rozhodcovské konania a vydať rozhodcovské rozhodnutia (§ 54c ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní) vo veciach sťažovateľky. Ak okresný súd dospel k záveru o nedostatku svojej právomoci na konanie o návrhoch sťažovateľky, vychádzajúc len zo samotnej právnej existencie rozhodcovského súdu, išlo o formalistické posúdenie veci v rozpore s § 54c ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní, ktoré je vo svojich dôsledkoch pre sťažovateľku odmietnutím spravodlivosti, ale aj popretím jej práva na prístup k súdu, čo je z ústavného hľadiska neakceptovateľné. Bolo povinnosťou okresného súdu skúmať splnenie procesných podmienok konania *ex officio* a v zmysle zásady „*iura novit curia*“ aplikovať prechodné ustanovenie § 54c zákona o rozhodcovskom konaní pri posudzovaní viazanosti sťažovateľky rozhodcovskou doložkou a právomoci rozhodcovského súdu a v prípade výkladových pochybností zvoliť ten z viacerých možných výkladov procesných noriem, ktorý je na prospech sťažovateľky a čo najviac šetrí jej základné právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces. Keďže povinnosť preskúmať splnenie procesných podmienok vyplýva okresnému súdu priamo zo zákona aj bez návrhu sporových strán, nie je pri posudzovaní ústavnej sťažnosti relevantné, či sťažovateľka dostatočne presne artikulovala dôvody založenia právomoci okresného súdu v konaní o jej sťažnosti na okresnom súde. Je na všeobecnom súde, aby riadne skúmal existenciu svojej právomoci a poskytol požadovanú právnu ochranu, ak to procesné predpisy ustanovujú. Preto ani námietky zúčastnených osôb vo vzťahu k neuplatneniu tejto námietky sťažovateľkou jasne a presne pred okresným súdom nemožno považovať za právne významné.

31. Napadnuté uznesenia okresného súdu ústavný súd z hľadiska intenzity zásahu do namietaného základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru považuje za natoľko excesívne, popierajúce samotný základ a účel

práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces, že nie sú zlučiteľné s garanciami v nich obsiahnutými. Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že napadnutými uzneseniami okresného súdu bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

III.

32. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

33. Keďže napadnutými uzneseniami okresného súdu boli porušené sťažovateľkou označené základné práva, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 133 ods. 2 a 3 zákona o ústavnom súde ich zrušil a veci vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

34. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

35. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

36. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie

porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

37. Sťažovateľka sa domáha priznania finančného zadosťučinenia spolu v sume 3 000 €, avšak požadované finančné zadosťučinenie ani vo svojich sťažnostiach, ani v ich doplneniach podaniami z 19. decembra 2018 nijako neodôvodnila. Nesplnila tým jeden zo zákonných predpokladov ustanovených § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde (a podľa § 50 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení účinnom v čase podania sťažnosti) na to, aby ústavný súd mohol zvážiť dôvodnosť požadovaného finančného zadosťučinenia a jeho prípadného rozsahu.

38. Na základe uvedeného ústavný súd tejto časti sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

V.

39. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

40. Sťažovateľka si sťažnosťami v spojení s ich doplnením uplatnila nárok na náhradu trov konania pred ústavným súdom spolu v sume 1 422,48 €.

41. Ústavný súd v zmysle § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde rozhodol o náhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním. Náhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) vykonané v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13 ods. 2 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

42. Pri spojení dvoch alebo viacerých vecí sa základná sadzba tarifnej odmeny určenej z tarifnej hodnoty vecí s najvyššou hodnotou zvyšuje o tretinu základnej sadzby tarifnej odmeny, ktorá by advokátovi patrila v ostatných spojených veciach (§ 13 ods. 3 vyhlášky).

43. Tarifná odmena za každý úkon [§ 11 ods. 2 a § 12 ods. 3 písm. c) vyhlášky] vykonaný v roku 2018 predstavuje sumu 153,50 € a režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) za úkon po 9,21 €.

44. Ústavný súd priznal náhradu za dva úkony v celej výške (spolu 307 €) a za dva úkony vo výške 1/3-iny tarify (spolu 102,33 €) a režijný paušál za 4 úkony (36,84 €), čo spolu s DPH (vo výške 89,23 €) predstavuje sumu 535,40 € (bod 3 výroku tohto nálezu).

45. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

46. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. septembra 2019